

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ИСКУССТВЭР — ТИБАИНЫГЪ



«Ислъамыем» иконцертхэр

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо орэдыло-къэшыокло ансамблэу «Ислъамыер» зызэхашагъэр мыгъэ илъэс 25-рэ мэхъу. Ащ фэгъэхьыгъэ концертхэр Къыблэ федеральнэ шъолъырым, нэмыкӀхэм ащыкӀоцӀхы.

«Ислъамыем» ихудожественнэ пащэу, Урысыем, Адыгеим, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым янарднэ артистэу, композиторэу Дмит-



рий Шостакович ыцӀкӀэ агъэнэфэгъэ шухъафтыныр къызфагъэшыошагъэу Нэхэе Аслъан къызэрэтилуагъэу, лъэпкъым ифольклор къыпкъырыкӀызе, музыкальнэ искусствэм хэхъоныгъэхэр фишӀынхэм ансамблэр пылъ. Илъэс 25-м къыкӀоцӀ «Ислъамыер» Урысы-

ем икӀалэхэм ямызакъоу, Тыркуем, Израиль, Италием, Польшэм, Абхъазым, Сирием ащылагъ.

Ансамблэм ыгъэхъазырыгъэ концерт программэр цыфхэм лъэшэу агу рыхъыштэу тэгугъэ.

ЕМТИЛЪ Нурбий.

Бжыхъасэхэм язытет уегъэразэ



Адыгэ Республикэм ичыгулэжхэр илъэсыкӀэм гъэхъэгъэшлӀхэр ялэхуу тыхъагъэх. ГъэрэкӀо лэжыгъэ бэгъуагъэ къызэрахыжьыгъэм имызакъоу, бжыхъасэхэм япхыны игыом, зэрифэшъуашэу зэшлуахыгъ.

Адыгэ Республикэм мэкъумэщымкӀэ и Министерствэ ышӀыгъэ зэфэхьысыжьхэм къызэрагъэлягъорэмкӀэ, республикэм экӀэмкӀи 2015-рэ илъэсым лэжыгъэ тонн мин 638,2-рэ къышдахыжьыгъ. 2014-рэ илъэсым елытыгъэмэ, ар тонн мин 95-кӀэ нахыб.

РеспубликэмкӀэ ялэгъэ бжыхъэсэ гектар мин 95,1-м экӀэмкӀи тонн мин 464,9-рэ къытыгъ, гъэтхэсэ гектар мин 48,3-м тонн мин 173,3-рэ къырахыгъ. Къэлогъэн фае мы аужыр илъэхсэм пынджым илэжын

республикэм нахъ зыщырагъэушъомбгъуным зэрэпылхэр. КъызэтынакӀыгъэ илъэс 15 — 20-м ащ фэдэ къыхамыкӀыгъэу мыгъэ пындж тонн мин 36,9-рэ пынджлэжхэм къахыжьыгъ. Тыгъэгъэзэ гектар мин 60,4-у ялагъэм экӀэмкӀи тонн мин 80,8-рэ къырахыгъ, джаш фэдэу натрыф тонн мин 132,1-рэ аугъоижыгъ.

Лэжыгъэ бэгъуагъэ республикэм ичыгулэжхэм къахыжьынымкӀэ зишлуагъэ къэкӀуагъэр бэ. Игыом чылэпхъэ лъэпкъышлӀхэр чыгуум халъхагъэх, зэрифэшъуашэу дэлэжыагъэх, ешлушагъэх. Къэлогъэн фае къэралыгъо лэпылэгъоу чыгулэжхэм къаратыгъэм ишлуагъэкӀэ, игыом губгъо лӀфшӀэнхэр зэшлуахын зэралэкӀыгъэр.

Лэжыгъэм ипхын игугъу къэпшын зыхъукӀэ, 2016-рэ

илъэсым луахыжьынэу бжыхъэсэ гектар мин 97,5-рэ апхыгъ, ащ щыцӀу хъэм гектар мин 12,2-рэ, коцым гектар мин 84,5-рэ рагъэубытыгъ. Джаш фэдэу рапс гектар мин 4,3-рэ ашлагъ. Непэрэ мафэм ехъулэу ахэм язытет уигъэрэзэнэу щыт. Бжыхъасэхэм япроцент 80 — 90-р къыхэкӀыгъ.

Гъэтхэ губгъо лӀфшӀэнхэр аублэнкӀэ бэп къэнагъэр. Бжыхъасэхэр бэгъонхэм фэшӀ ящыкӀагъэр экӀэ зэрэрагъэгъотыштым чыгулэжхэр непэрэ мафэм пылтых, ящыкӀэгъэшт чыгъэшлухэр, гъэстыныпхэр зэрагъэгъоты.

ПшъэдэкӀыжьэу ыхъырымкӀэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обшествэу «Архонт ресурс» зыфиӀорэм республикэм ихъызмэтшӀаплӀэхэр дэлажьэх. ЯщыкӀэгъэшт чыгъэшлӀхэм ямызакъоу, лэжыгъэхэм къахэхэрэ узхэр зэрагъэхъужырэ уцхэр, гъэстыныпхэр ащ щызэрагъэгъоты.

Непэрэ мафэм ехъулэу къэрэбаным ижъон хъызмэтшӀаплӀэхэм гъунэм къырафылӀэ. ЭкӀэмкӀи гектар мин 102,4-рэ ажъуагъ.

Чыгулэжыным имызакъоу, республикэм чыгхатэхэм якъэгъэкӀыны ижъон хъызмэтшӀаплӀэхэм гъунэм къырафылӀэ. 2015-рэ илъэсым интенсивнэ шыкӀэм тетэу чыгхатэ гектар 265-рэ агъэтӀысхагъ.

ПАТИКЪО
Анет.



ПЕНСИЕХЭР

Игыом ыкӀи икъоу

ТиреспубликэкӀэ нэбгырэ мини 125-мэ пенсиехэр ыкӀи социальнэ лэпылэгъу ахъэхэр аратых, ар мыщ щыпсэурэм ипроцент 27,8-рэ мэхъу.

ИкӀыгъэ илъэсым иаужырэ мазэ ПенсиехэмкӀэ фондым къыкӀу ахъэ лэпылэгъу къызтэфэхэрэм экӀэм ахэр игыом ыкӀи икъоу аратыгъэх. Пенсиейонерхэм ясчехэм илъэсым къыкӀоцӀ Урысые Федерацием ПенсиехэмкӀэ ифонд и Къутамэу Адыгеим щылэм сомэ миллиарди 2-рэ миллион 361-рэ къарыгъэхъагъ.

Пенсиер коэффициентым епхыгъ

Къыхъэгъэ 2016-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу цыфхэм языгъэпсэфыгъо уахътэ къэсэу пенсием клонхэ зыхъукӀэ, илъэси 7-м нахъ мымакӀу лӀф ышлагъэу ыкӀи ипенсие коэффициент 9-м къышымыкӀу щытын фае.

Пенсиер коэффициентэу цыфым ригъэкъурэр зыфэдизыщтыр лӀф зэришӀэгъэ илъэс пчъагъэмрэ илэжыапкӀэ къызэрэратырэ шыкӀэмрэ япхыгъ. Нахыбэм ялэжыапкӀэ инэп,

ахэм яахъэ зыфэдизыр аушъэ-фынэу щытӀп. ЗилэжыапкӀэ иныхэм ар конвертым дэлэу аужырэ илъэхсэм аратэу ху-гъэ. Цыфым нахыбэрэ лӀф ышӀэ къэс илэжыапкӀи «гъэбыллыгъэу» къырамытэу, хъакулахъхэри хагъэкӀызе ашӀымэ, хабзэм ахъэ лэпылэгъоу къыритыштыри нахыбэшт. Тызэхъэгъэ илъэсым пенсиер коэффициентэу ибгъэкъун плӀэкӀыщтыр зэрэхъурэр 7,83-рэ.

ИкӀыгъэ илъэсым ыкӀэм нэс цыфхэм рагъэкъугъэ пенсиер балл пчъагъэр ПенсиехэмкӀэ фондым и Къутамэу илофышӀэхэм къафалытэгъахэх ыкӀи ялицевой счехэм къафырагъэхъэгъахэх.

Цыфым истраховой пенсиер зыфэдизыр къырадзэным фэшӀ илъэсым къыкӀоцӀ къылэжыгъэ пенсиер коэффициентхэр зэхагъахъо. Коэффициент пчъагъэу ригъэкъугъэр илъэс коэффициентэу илэм рагъэожы (ар непэ сомэ 4389-рэ чапыч 59-рэ зэрэхъурэр), етлани ащ накопительнэ пенсиер илэмэ, хагъэхъожы.

Непэрэ уахътэм Адыгеим ипенсийонерхэу зыныбж икӀуи пенсиер агъэкӀуагъэхэм къаратырэ ахъщэр гурытымкӀэ сомэ 11250-рэ чапычи 10-рэ мэхъу.

ПФР-м и Къутамэу
АР-м щылэм
ипресс-къулыкӀу

Мэзаем и 3-м кыщегъэжыагъэу и 7-м нэс Краснодар краим ит псэуплэу Ольгинкэм псауныгъэр зыцагъэпытэрэ комплексэу «Орбита» зыфилоу дэтым ныбжьыкIэ фестивалэу «Урысые студенческэ марафонкIэ» зэджагъэхэр щыкIошт.



Фестивалым хэлэжъэщтых

Урысыем ит апшъэрэ еджаплэхэм ащеджэрэ студент 500 фэдиз ащ хэлэжъэщт. Ахэм ахэтышт Мыекъопэ къралыгъо технологическэ университетым истудентхэри.

Псауныгъэр зыцагъэпытэрэ комплексэу «Орбита» зыфилоу рэр, «Социальнэ-культурнэ агентствэу «Волга», Волгоград дэт къралыгъо социальнэ-кIэлэгъэджэ университетыр, Урысыем гъэсэнэгъэмкIэ илофышIэхэм япрофсоюз истуденческэ координационнэ совет, шьолпыр ныбжьыкIэ общественнэ движениеу «Студенческий марафон» зыфилохэрэр арых Iофтхьабзэм кIэщакIо фэхъугъэхэр.

Шьолпыр зэфэшъафхэм ащеджэрэ ныбжьыкIэхэр нэлуасэ зэфэхъунхэр, яшIэныгъэхэм ахагъэхъоныр, студенческэ, спортивнэ клубхэр еджаплэхэм зэрашъэжъэщтхэр ягъэшIэгъэныр ары фестивалым пшъэрыль шъхьалэу илэр. Мы Iоф-

тхьабзэм кыдыхэлъытагъэу студенческэ творческэ купхэм, спортивнэ командэхэм азыфагу зэнэкъокъу зэфэшъафхэр ащызэхашъэщтых.

Мыекъопэ къралыгъо технологическэ университетым икомандэу Урысые студенческэ марафоным хэлэжъэщтым нэпэрэ мафэм зэрифэшъуашъу зегъэхъазыры. Апэрэ курсым кыщегъэжыагъэу ятфэнэрэм нэс мы апшъэрэ еджаплэм ифакультет зэфэшъафхэм ыкIи политехническэ колледжым ащеджэрэ студент 26-рэ ащ хэт.

Мы командэм хэхъаштхэр икIыгъэ ильэсым ичъэпыогъу мазэ кыяхыгъагъэх. Шоигъоныгъэ зилэ пстэуми творческэ ыкIи спортивнэ гъэхъагъэу ялэхэр къагъэлъэгъогагъ. НыбжьыкIэхэр кыяхыхнэхмкIэ анахъу анаIэ зытырагъэтыгъэхэм ащыщ еджэнымкIэ гъэхъагъэу ялэхэр, университетым иобщественнэ щылакIэ зэрэхэлажъэ-

хэрэр, творчествэм ыльэныкьокIэ Iэлэлэсэнэгъэу ахэлъыр, спортивнэ ухъазырыныгъэу ялэр. Фестивалым хэлэжъэнхэу студент нэбгыри 100-у кыяхыгъэм щыщэу нэбгырэ 26-рэ зыхэхъэгъэ командэ зэхашагъ.

Фестивалым зэнэкъокъу зэфэшъафхэр щызэхашъэщтых. Футбол цыкIумкIэ, волейболымкIэ, теннисымкIэ, къэшьонымкIэ, оред къэлонымкIэ ыкIи нэмыкIэхмкIэ ныбжьыкIэхэм зыкыагъэлъэгъошт. Ащ нэмыкIэу, КВН-р, «Что? Где? Когда?» зыфилоу джэгукIэр афызэхашъэщтых.

Джащ фэдэу шоу-бизнесым, эстрадэм, спортым щыцIэрылохэм алуагъэкIэщтых, ахэм мастер-класс къатышт.

Мыекъопэ къралыгъо технологическэ университетым икомандэ фестивалым зэрифэшъуашъу зыкыагъэлъэгъонэу тыфэлъало.

(Тикорр.).

Сакъыныгъэр зэкIэмэ анахь шъхьал

ЛъэсрыкIохэм апкь кыкIэу гъогухэм тхьамыкIагъохэр кызыратехъухъэрэм уимыгъэгумэкIын плъэкIырэп. Мыр анахь Iофыгъо шъхьалэу нэпэрэ мафэхэм къэуцухэрэм ащыщ.

ГъогурыкIоным ишапхъэхэр зэраукохэрэр, сакъыныгъэ кызыратехъагъафэрэр ары мыхэм лъапсэ афэхъурэр. Транспорт нахьыбэ хъу къэс, лъэсрыкIохэм сакъыныгъэу кызыхагъэфэн фаеми хэхъо. Ахэм, анахъэу кIэлэцIыкIухэм, хэукъоныгъэу ашIыхэрэм янахьыбэр гъогур зыщызэпачынэу щымыт чIыплэхэм зэрашъэжъэщтыхэр ыкIи апкIэ кыкIырэ машинэр бламыгъэкIэу гъогум зэрэтэхъэхэрэр арых.

Статистикэм кызырегъэлъагъорэмкIэ, 2015-рэ ильэсым Адыгэ Республикэм игъогухэм

лъэсрыкIохэм ялажъэкIэ хъугъэ-шIэгъэ 73-рэ шагъэунэфыгъ, ахэм нэбгырэ 32-рэ ахэкIодагъ, 45-мэ шъобжхэр атешагъэхэ хъугъэ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо автоинспекция цыфхэм къяджэ гъогурыкIоным ишапхъэхэр амыукъонхэу, гъогур зырыкIыплэхэм сакъыныгъэ къа-

щызхагъэфэнэу. Водительхэм зыцагъэгъупшэ хъуштэп цыфхэм гъогур зэпачы хъумэ, ахэр зэрэблагъэкIыштхэм лыплъэнхэ зэрэфаер. ЛъэсрыкIохэми гъогур зэпачы хъумэ, телефоныр агъэтыллыгон фае.

ЛъэсрыкIохэр! ГъогурыкIоным ишапхъэхэр шъумыукъонхэу тыкышъоджэ. ШъуищыIэныгъэ нахь лъаплэ зэрэщымылэр зыщышъумыгъэгъупш.

Полицием илейтенантэу ТРЭХЪО Байзэт.



Агу къагъэкIыжъыгъ

ГъогурыкIоным щынэгъончъэнымкIэ Къэралыгъо автоинспекцием иотделэу Мыекъуапэ щылэм илофышIэхэм зичэзыу Iофтхьабзэ щылэ мазэм и 19-м рагъэкIокIыгъ. Ны-тыхэу машинэ зезыфэхэрэм кIэлэцIыкIухэм апае хэушъафыкIыгъэ тIысыплэхэр зэрагъэфедэхэрэр ауплъэкIугъ.

КIэлэцIыкIу поликлиникэхэм, тучанхэм ыкIи кIэлэцIыкIу Iыгъыплэхэм ягъунэгъоу Iофтхьабзэхэр ащызэхашагъэх. Зэлу-кIэгъур окIофэ, гъогурыкIоным хэлажъэхэрэм зэдэгущыIэгъухэр

адашыгъэх, «Автокресло детям» зыфилоу мэкъэгъэлу тхьапэхэр афагошъгъэх.

Джыри зэ шъугу къэдгъэкIыжын мы лъэныкъомкIэ шапхъэхэр зыукъохэрэм пшъэдэ-

кIыжъэу арагъэхьырэр зэрагъэпхъэшагъэр — сомэ мини 3 тазырэу атыралхъэ. ПшъэдэкIыжэ анахь лъэшыр — щынэгъончъэным ишапхъэхэр нахьыжхэм амыгъэцIагъэу аварием зыхафэхэкIэ, сабыим фыкыуагъэ фэхъуныр ары.

ТIысыплэ зэфэшъафэу щылэхэр зытет тхьэпэ 55-рэ ыкIи хэушъафыкIыгъэ шапхъэхэр зэрытхэгъэ тхыгъэхэр Iофтхьабзэм хэлэжъагъэхэм аратыгъэх.

В.А. ЗАГАЙКО.

ОГИБДД-м ипаш, полицием иподполковник.

Хэбзэгъэуцугъэм кIуачIэ илэ хъугъэ

Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэу «Об исполнительном производстве» зыфилоу зэхъокIыныгъэу фашыгъэхэм адиштэу, сомэ мини 10-м ехъурэ тазырыр е хъыкумым ыгъэнэ-фэгъэ компенсациер зымытыхэрэм, судым илоф кыхэмыхъэу, яавтомобильхэр зэрафэ-нымкIэ фытыныгъэ къязытырэ тхылыр охтэ гъэнэфагъэкIэ алахы. Мыщ фэгъэхыгъэ унашъом 2016-рэ ильэсым щылэ мазэм и 15-м кыщегъэжыагъэу кIуачIэ илэ хъугъэ. Ащ кызырэ-щилорэмкIэ, чIыфэ зытелыр рулым кIэрытIысхан фытыштэп.

Мы санкциехэм ахэхъэх кIэлэплупкIэр игъом зымытыхэрэр, мылкъу ыкIи моральнэ зэрархэм къакIэлъыкIоу тазырэу тыралхъагъэр зымыпщыныхэрэр, гъогуркIоным ишапхъэхэр зыукыуагъэхэу тазырыр зымытыхэрэр. Агъэпщы-нэрэм иправэхэр ылыгъынхэ ыльэкIышт, ау рулым кIэрытIысхан фытыштэп.

Охтэ гъэнэфагъэкIэ машинэр зэрифэн зэрэфимытыр цыфым «шлухъафтын» фэмыхъуным пае, ащ фэдэ унашъо зэрэщылэр пэшлорыгъэшъэу ралон фае. Мыщ дэжым кыхэгъэщыгъэн фае хъыкум приставхэм водителыр гъогум кыщагъэуцун зэрэфимытхэр, ау ГИБДД-м икыулыкыушIэхэм ягъусэхэу ахэм рейдхэр рагъэкIокIынхэ, шапхъэхэр зымыгъэцIахэрэр кыхагъэщынхэ альэкIышт.

ЫпэкIэ кызырэщытIуагъэу, чIыфэ зытелэ пстэури мыщ кыхиуытырэп. Анахъэу анаIэ зытырагъэтыштхэр алиментхэр ыкIи водителскэ тазырхэр зымытыхэрэр арых.

Хъыкум приставхэм яфедеральнэ къулыкыу зэригъэунэфыгъэмкIэ, мы законыр кызыдэкIым ыуж, 2015-рэ ильэсым итыгъэгъазэ, чIыфэ зытелэхэм ащыщыбэ кассэхэм якIоллагъ. Арышъ, ащ шлуагъэ кызыритыштым шъэ хэлъэп. Къулыкыу ипашэу Артур Парфенчиковым кызырелуагъэмкIэ, кIэлэплупкIэр зымытыхэрэм япроцент 37-рэ фэдизмэ водителскэ удостоверениехэр ялэх. Ащ кыхэкIэу, хэбзэгъэуцугъэу аштагъэм ишлуагъэкIэ, алиментхэр зымытыхэрэм япчъагъэ



нэбгырэ мин 50 — 200 фэди-кIэ нахь макIэ хъун ыльэкIы-штэу пашэм елътэ.

Водителым чIыфэр зипщы-ныжъкIэ, автотранспортыр зери-фэнымкIэ ифитыныгъэхэр зэты-рагъэуцожьыштых. Ау унашъоу щылэр зымыгъэцIахэр, пшъэ-дэкIыжъэу рагъэхьыштыр агъэ-лъэшышт. Ау чIыфэ зытелэ водителыр рыпсэункIэ маши-нэ закъор арымэ федэкъэкуа-плэу илэр, ежым е исабий сэкъатныгъэ ялэмэ, е а 1 — 2-рэ купым хэхъэрэ сэкъатны-гъэ зилэхэр ылыгъэхэмэ, води-тельскэ удостоверениер Iахын фитхэл.

Щылэ мазэм и 15-м кыще-гъэжыагъэу кIуачIэ зилэ хэбзэ-гъэуцугъэм апэрэ мафэхэм шлуагъэу къытыгъэм изэфэхь-ысыжъхэр хъыкум приставхэм ашIы. Специалистхэм, экспертхэм ащышхэм зэралытырэм-кIэ, машинэ рулым кIэрытIыс-ханхэмкIэ фытыныгъэу ялэр зэралахыштым щыцынэхэзэ, бэхэм ячыфэхэр апщыныштых.

Хъыкум приставхэм яфедеральнэ къулыкыу и Гъэоры-шланлэу Адыгеим щылэм кызы-рэщытIуагъэмкIэ, мыщ фэдэ чIыфэхэр зымыпщынхэу рес-публикэм щыпсэухэрэм япчъа-гъэ нэбгырэ 1046-рэ мэхъу. Щылэ мазэм и 15-м кыщегъэ-жыагъэу мэкъэгъэлу тхьэпэ 23-рэ МыекъуапэкIэ афагъэхьыгъэмкIэ тазырэу сомэ миллиони 3 фэ-диз къатыжъынэу щыт. Зы нэб-гырэм а мэфэ дэдэм ичIыфэ кыпщыныжъыгъ.

Шъугу къэтэгъэкIыжы, гумэ-кIыгъо шъухэмыфэным пае Гъэорышланлэу исайт интернет-сервисэу «Банк данных ис-полнительных производств» зыфилоу шъухъанышъ, чIыфэ шъутельмэ, ар зэрэщыпщыны-жышът шыкIэхэр зэжъугъэ-шIэнхэ шъулъэкIышт.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Япчъагъэ хэхъо

Щылэ мазэм и 18-м Адыгэ Республикэм исанитарнэ-противоэпидемиологическэ комиссие зэхэсыгъо илагъ. Ар зерицагъ АР-м ивице-премьерэу Наталья Широковам.

Пэтхъу-лутхъумкIэ ыкIи гриппымкIэ эпидемиологие Iофхэм язытет Iофтхьабзэм къекIоллагъэхэр тегущылагъэх. ЫпэкIэ мы гумэкIыгъор АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат зерицагъэ планернэ зэхэсыгъом къышIалэтыгъ.

АР-м псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ иминистрэу Мэ-рэтыкоу Рустем кызырелуагъэмкIэ, гриппыр къамыутэкIыным пае нэбгырэ мини 110-мэ вакцинэ зыхарагъэлъахъагъ, рес-публикэм исхэм япроцент 25-рэ ар мэхъу. БлэкIыгъэ ильэсым мыщ фэдэ иуахтэ егъэпшагъэмэ, гриппыр пэтхъу-лутхъумрэ кызыутэкIыгъэхэм япчъагъэ мыгъэ фэдитIукIэ нахьыб нахь мышIэми, эпидемическэ шапхъэм нэсыгъэп, Iофым изытет гъунэ лъафы.

Мы ильэсым пыкIыгъэ уахтэм къыкIоцI пэтхъу-лутхъумрэ гриппыр къаузыгъэу нэбгырэ 2140-рэ агъэунэфыгъ. Ахэм ащыщэу нэбгыри 110-мэ вирусэу (A/H1N1) къахагъэщыгъ. Гриппым хахыгъэ уэхэм нэбгыри 6 арылIыкIыгъ.

Зэхэсыгъом унэхъо гъэнэфагъэхэр шашыгъэх, ахэр му-ниципальнэ образованиехэмрэ ведомствэхэмрэ япашэхэм анагъэсыштых.

(Тикорр.).

КЪЭБАР ЗЭФЭШЪХЪАФХЭР

Ахъщэ тедзэр къалэтыгъ

Щыфхэм электроэнергиеу агъэфедэрэм ыуасэ игыом къэзымытэу чыфэшхохэр зэтэгъэхьагъэхэм ахэр къарагъэтыжыныхэм пае Федеральнэ законэу «О внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации в связи с укреплением платежной дисциплины потребителей энергетических ресурсов» зыфиорэм зэхьокыныгъэхэр фашыгъэх.

Электроэнергием ыуасэ зымытыгъэхэм ащ къытырадзэр ахъщэм къафыхагъэхьощт. Зы мазэм къыклоцI электро-

энергиеу агъэфедагъэм ыуасэ атызэ ашымэ, ахъщэтедзэ къафашыщтэп. Мэфэ 31-м къыщегъэжыагъэу мэфэ 90-рэ охьуфэклэ коммунальнэ фэло-фашлэхэм атефэрэ ахъщэр умытымэ, пеням фэдитIурэ ныкъорэ е нахьыбэ уагъэтын альэ-кыщт.

Чыфэхэр къызтефагъэхэр товариществэхэмэ, псэуплэ кооперативхэмэ, гъэлорышлэкIо компаниехэмэ, ахэм арагъэ-



тыщт ахъщэ тедзэр нахьыбэщт. Джащ фэдэу псым, фа-

бэм апае чыфэхэр зымытыжы-хэрэми ахъщэ тедзэу арагъэ-тыщтыр нахьыб.

«Кубаньэнергом» икьутамэхэм ялофышлэхэм чыфэ зы-тель цыфхэр ыкли хьызмэт-шлалэхэр агъэ-гупсэфыщтхэ, ренэу ясечетчик-хэм къагъэлъэ-гьорэ пчъагъэхэр къаключэзэ атыратхыкIыщтых.



Зэлыпытэу мэфищэ Саратовскэ къэралыгъо университетым «Студенческий туризм в России» зыфиорэ форумыр шыкIуагъ. Ащ Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым илIыкIо куп хэлэжыагъ.

Купым хэтыгъэх клубэу «Турист» зыфиорэм ипашэу, маркетингымкIэ, сервисымкIэ ыкли туризмэмкIэ кафедрэм идцентэу, экономическэ шлэныгъэхэмкIэ кандидатэу Е. Дуна-

евскэмрэ я 4-рэ курсым исэу Адыгэ Республикэм спортивнэ туризмэмкIэ и Федерацие хэтэу А. Стрикицарэ.

Форумым зыщытегушылэгъэхэ Iофыгъохэм ащыщых студен-

Туризмэм илофышлэщтых

ческэ туризмэр зэрэзэхэпщэ-щтым, экскурсие зэрэпщэщтхэм, цыфхэр къызэребгъэблэгъэщтхэм афэгъэхьыгъагъэхэр, нэмыкIэхэри.

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетыр апшээрэ гъэсэнэгъэ зилэ специал-стхэр туристическэ хьызмэ-тым фэзыгъэхьазыргъэхэу езыгъэжыгъэ апэрэ апшээрэ еджа-плэу Урысыем итхэм ащыщ. Илъэс 20-м ехъугъ мыщ «Социально-культурный сервис и туризм» зыфиорэ сэнэхьа-тымкIэ ныбжыкIэхэр зыщыра-гъаджэхэрэр. Ахэм Урысыем ишъолъыр зэфэшъхьафхэм Iоф ащашлэ.

Социальнэ технологиякIэхэмкIэ факультетым епхыгъэу Iоф зышлэрэ клубэу «Туристам» зеклоныр шIу зылъэгъурэ ыкли туризмэм зилофшлэн езыпхы зышIоигъо пстэури зэлугъа-кIэх. Ахэр мэххэм, къушъхьэ-хэм ащэх, къушъхьэтхыхэм

адэкIуаех, тизыгъэпсэфыплэ чыплэхэр зыфэдэхэр зэрагъа-шлэх.

Адыгеим зыгъэпсэфакIо къа-клохэрэм тичIыопс, тисаугъэт-хэм, тимэз дахэхэм ябаины-гъэ икъоу арагъэшлэным пае

университетым цырагъэджэрэ студентхэр Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей ыкли КъокIыплэм щыпсээрэ лъэпкъ-хэм искусствэхэмкIэ я Къэ-ралыгъо музей и Темыр-Кав-каз къутамэ бэрэ ащэх.

Зэгъусэхэу зэрахьэрэ Iоф-тхьабзэхэм ныбжыкIэхэр нахь зэпэблагъэ ашых, язэфыщы-тыкIэхэр мэпытэх, зэхэтхэу загъэпсэфыным тегъэпсыхьа-гъэ мэхъух, студент пэпчэ иамалхэр нахь къызэлугыхы.

(Тикорр.).



Шъыпкъэр зэкIэмэи апшъэ ышIызэ...

(КъызыкIэлъыкIорэр щылэ мазэм и 20-м къыдэкIыгъэ номерым ит).

Адыгабзэмрэ урысыбзэмрэ язэфыщытыкIэ авторым гъунэ зылпыфырэр бэшлагъэ, ащкIэ IофшIэгъэ зэфэшъхьафхэр къы-хиутыгъэх. Джы мы Iэпылэгъу тхылъми темэ шъхьалэу илэр урысыбзэ мэкъээзещэхэу а, и, урысыбзэ мэкъээзращэхэу г зы-филохэрэм якъэлукIэ ифэмэ-бжыымэ адыгэбзэ макъэхэм якъэлукIэ къызэрэтырихьэрэр ары. Темэр къызэхифыным пае адыгэ мэкъээзещэхэмрэ мэкъэ-зэращэхэмрэ янэшанэхэр ахэм ятефэгъу урысыбзэ макъэхэм арегъапшэх, ащ даклоу адыга-бзэм инэмыкI Iофыгъохэми авторыр анэсы. Гушылэм пае, урыс рифмэ шыкIэм кIыры-плыхэхэ, адыгабзэм имынэ-шэнэ шыкIэхэр адыгэ поэзи-ем зэрэцагъэфедэхэрэм игугъу къешы.

Iэпылэгъу тхылъыр авторым

зыфигъэхьыгъэр студентхэмрэ ахэр езыгъаджэхэрэмрэ, ау адыгэбзэ тарэзым инэшанэ-хэр ныбжыкIэхэм ябгъэшлэныр нахь пасэу ебгъажъэ къэс на-хьышIу. Арышъ тхылъыр еджа-плэхэми ащагъэфедэмэ лые мыхъунэу къытшIошIы.

Зигугъу къэтшIыгъэ тхылъмэ анэмыкIэу мэхъэнэ ин зилэ Iофыгъо къыщелэты гушылэлэ-сравочникэу Хьут Казбек зэ-хигъэуцуагъэм. Ар адыгэ лъэ-къуацIэмэ яадыгэ тхыкIэ ехы-лIагъ. ГухэкIэу щыт адыгэ лъэ-къуацIэхэр зэщыкъуагъэхэу (искаженнэхэу) адыгэ тхыгъа-бзэми жэрылуабзэми бэрэ ты-зэращылулэрэр.

Гушылэм пае, «...заом лет-чицэу хэлэжыгъэ адыгэ бзы-лъфыгъэ лIэбланэм ылъэкъуа-цIэ (Бэгужьыекъу) мытэрэзэу Бэгужьэкъу алозэ атхы, ауштэу учебникхэми адэт. Ар урысы-бзэкIэ зэратхырэр Богузок. ЛъэкъуацIэм тэрэзэу щымы-гъуазэ горэм Бэгужьэкъу ылуи

ытхыгъагъэш ары тхыкIэр зы-мыгъэхьурэр. Джащ фэдэх лъэ-къуацIэхэу Хьэшхъуанэкъу, Гу-сэрыкъу, Шъоумыз зыфатIо-хэрэр — Хьэшхъуаныкъо, Гъу-сэрыкъо, Шъоумыз алозэ мы-тэрэзэу атхых», — гухэкI щы-хъузэ къыхегъэщых авторым.

Мэхъэнэ ин зилэ гушыла-лэр къыдигъэкIымэ шIоигъоу Хьут Казбек бэмэ зафигъэ-загъ, ау къызэхэзышIыкIын, ишIуагъэ къезыгъэкIын фэдэ къахэкIыгъэп.

«Шъыпкъэныгъэр ныбджэ-гъуныгъэм нахь лъапI» ало... Ар Хьут Казбек ищIылэныгъэ-кIи, изекIокIэ-псэукIэки къегъэ-шыпкъэжы. Хэукъоныгъэхэм аблэмыкIэу, мытэрэзыр зэрэ-мытэрэзыр ипкIын умылъэкIыщт щысэхэмкIэ къыгъэшъыпкъэ-жыызэ, теубытэгъэ-пытагъэ хэ-лэу къыбгурегаIо, уигъэштэн елъэкIы. ЗыдэгущыIэрэм шъхэ-клафэ фишIызэ, Iэдэб хэлъэу дэгущыIэ.

Хьут Казбек зыгъэпсэфы-нэу тысыжыгъэми, зыпылъ Iофхэр лъегъэкIуатэх: усаклоу Къумпыл Къадырбэч изэхэ-угъоогъэ тхыгъэхэр зыдэт тхылъитIу зэхигъэуцуи Адыгэ

тхылъ тедзаплэм къыдигъэ-кIыгъ. «Адыгеим и Щытхъу-зехъ» зыфиорэ медалыр зы-фагъэшшошэгъэ бзылъфыгъэу ЕхьулIэ Къутасэ (паспортымкIэ Нуриет) пае атхыгъэхэмрэ ежъ, Къутасэ, гъэзетмэ къахиу-тыгъэхэмрэ зыдэт тхылъ (зэхэ-зыгъэуцуагъэри, редакторыри Хьут Казбек) Къутасэ имыль-кукIэ къыдигъэкIыгъ.

Хьут Казбек зэщфатхэу е-ыцIэ раригъэлоным, щытхъу къы-хьыным паеп ыкIуачIи иуахъти ашъхамысыжыэу зыкIатхэрэр. Ар зыгъэгумэкIырэр джы-ри зэ ежъ игушылэхэмкIэ къы-хэзгъэщымэ сшIоигъу: «... адыга-бзэр адыгабзэу къызэтенэ-ныр, ащ игъэпсыкIэ зэщымы-къоныр, инэшанэхэр шIомыкIо-дынхэр» ары. Ар псынIкIэ дэ-дэу къыбгурылощт ытхыгъэ-хэм гукIэ узяджэкIэ. Мы чыплэм Вольтер игушылэхэри гум къэкIыжых: «Акъылын-чъэмкIэ жыгъор — хылъэ, шIэныгъэнчъэмкIэ — кIымаф, шIэныгъэлэжыымкIэ — лэ-жыгъэ бэгъуагъэм илухыжы-плэшIу».

Арышъ, къылон фаеу, къы-тхы шIоигъоу илэр джыри

макIэп. Щылэныгъэм игъогу кIыхъэ емызэщынэу, ащ гъэ-хъэгъэшлэхэр щышIызэ рыкIонэу фэтэлэ.

Хьут Казбек итхылъхэмкIэ лъэпкъыбзэм изэгъэшлэн илахь хилъхьагъ, лъэуж щыпхыри-щыгъ, ащ кыххэнэщт. Адыгэ лъэпкъым ианэхэ Iофыгъо шъхьалэм — бзэм изэгъэшлэн илофыгъохэм язэшлохынкIэ фэ-лъэкIыщтыр ешIэ. Цыфмэ ало: «Лъэпкъым ыбзэ лъэпкъым ылъапс, ихабзэхэр игъогу, икультура ыпс».

Хьут Казбек мы гушылэхэр фэгъэхьыгъэ шъыпкъэу плы-тэн лъэпкъыщт. Зэрэхэджьунэ-фыкIыгъэу, икIыгъэ 2015-рэ илъэсым ныбжъ гъэнэфагъэ, ныбжъ дахэ — илъэс 80 зэрэхъугъэм пае тыфэгущIо. Псауныгъэ пытэ илэнэу, тапэ-кIи гъэхъэгъэшлэхэр ышIын-хэу, ытхыгъэхэр зэкIэ къыди-гъэкIынхэм пае амали, лъэ-кIи, кIуачIи къыритынхэу зэ-кIэри зэлъэлухэрэ КIочIэшхом тэри тилъэлукIэ зыфэтэгъазэ. Зыдэлэжыэрэ лъэпкъыбзэм лъэгэпIакIэхэр ыштэзэ ыпэкIэ лъыкIотэныр, ащ дэлэжэрэ пстэуми яхъопсэплэ лъагъу щыт, ар щылэныгъэм къыщышъып-къэжыным тигугъэ-гупшысэхэ-ри етэпхых.

ХЪАУДЭКЪО Шыхьамыз.

ВОЛЕЙБОЛЫМРЭ УАХЪТЭМРЭ

— Урысыем изэнэкъокъоу апшэрэ купэу «Б-м» щыклорэм «Динамо-МГТУ-р» хэлажьэ, — кълэуатэ Павел Зборовскэм. — Непэ ехуылэу ешлэгъу 16 тилагъ, ятлонэрэ чыплэм тыщыл.

— 2014 — 2015-рэ илъэс ешлэгъум елгытыгъэмэ, «Динамо-МГТУ-м» зэхъоклыныгъэхэр фэху-гъэх. Спортсмен заула зэрэхэкыжыгъэр кышшо-гуаба?

— Зэхъоклыныгъэхэм сыдыгъо-кли лъэуж къагъанэ. Охътэ клэ-кым кыкылоцл нэмыкл ешлэкхэр тштагъэх, ныбжыкыкхэр къед-гъэблэгъагъэх. — Мамрыщэ Къамбулэт Къэбэртэе-Бэлыкъа-рым кытщыгъ. Клэлэ дэгъу, шэн-хабзэхэр зэрехъэх. Армен Тя-наян, Александр Нихотиныр, Ни-кита Турсковыр тызыгъэгугъэ-хэрэм ащыщых.

— Нахъ ныбжыкыкхэрэм опыт зилэхэмрэ зэгъусэхэу зэнэкъокъум чанэу хэлэ-жъэнхэм укытегущылэ тшоигъу.

— Тикомандэ икапитанэу Къошк Руслъан, Евгений Тю-риным, Никита Филипповым щысэшлэу къагъэлъагъо, зыпкэ итыхэу ешлэх. Илъэс 18 — 20 зыныбжыкхэр зэлуклэгъу пэпчъ чанэу хэлэжъэнхэм фэхъазыр-хэп, уахътэ ячыкылагъ. Волей-болым имызакъоу, нэмыкл спорт лъэпкъхэм ащытэлъэгъу илъэс 22 — 23-рэ зыныбжыкхэр нахъ цыхъэшлэгъоу зэрешлэхэрэр. «Динамо-МГТУ-р» зыпкэ иуцоным фэшл уахътэ ичыкылагъ.

— Павел, къаплорэр кызыг-урло, ау футболым, гандбо-лым, баскетболым афэдэу командэм анахъ дэгъоу це-шлэхэрэр нэмыкл къалэхэм арагъэблагъэхэу кыыхэкышты.

— Ащи тегупшысэ. Тиешлэ-кыуитлу тренерхэм агу рыхыгъэу тикомандэ хашынхэм пылхэу кыталауагъ. Иофым тыдэгүлэрэп, илъэс зэнэкъокъур тэухыфэ ти-спортсменхэм «Динамо-МГТУ-р» къамыбгынэштэу тагъэгугъэ. Уп-

Мыекълэпэ волейбол командэу «Динамо-МГТУ-м» итренер шъхьалэу, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу Павел Зборовскэм тыгъуасэ гушылэгъу тыфэхуыгъ. Хэгъэгум изэнэкъокъу зэрэхэлажьэхэрэм, мурадэу ялэм ташигъэгъозэнэу тельэлугъ.



Гъусэшлум уегъэгугъушхо

члэхэм джэуапхэр уахътэм къа-ритыштых.

— Тренерыр сыдыгъоки ешлэклэ хэхыгъэм лъэху. Павел Зборовскэм сыд фэ-дэ волейбола ныбжыкыкхэм аригъашлэ шлоигъор?

— Псынклэу гупшысэнхэу, нэ-гъэулэлэгъум кыкылоцл шыкылабэ къагъотынэу, кыуачлэмрэ лэпэлэсэ-ныгъэмрэ зэпхыгъэхэу теклоны-гъэм фэбэнэнхэу шлоигъу. Ана-хъэу мэхъанэ зэстырэр Адыгэ Республикэм, клубым ацлэклэ зэ-нэкъокъум зэрэхэлажьэхэрэм имэхъанэ кызырэтлэтыштыр ары.

— Дэгъоу волейбол уешлэным пача анахъэу кыдэплэтытэн фаер? Лъэ-пэлъагъу уштытын фая?

— Волейболым лъэпэлъагъэхэр ичыкылагъэх, ау ащ изакъоп тре-нерыр зылпылпъэн фаер. Спорт-сменым псауныгъэр ыгъэпытэн, кыуачлэр ыпсыхъан фае. Гъэре-тэу уилэм хэмыгъахъо зыхъуклэ, уиешлэклэ кызырелыхыштыр зы-дэплэжыныр нахъ тэрэз.

— «Динамо-МГТУ-м» кыуачлэр зэрэщапсыхъэрэр кълэуагъэгъоп.

— Мэшэлахъ, Адыгэ Респуб-ликэр чыплэ дахэ щэлэсэу. Къуш-хъэхэр Мыекълэпэ кыпэгъунэ-гъух, псыхъо чъэрхэр тилэх, ти-шъолпыр жыр щыкъабз. Джэ-нэт къогъупэм ушылэу сыдэу-штэу утхъаурыхъэштэ?! Тэ, тре-нерхэм, дэгъоу Иоф тшлэн фае. Адыгеим икыуаджэхэм сэнау-щыгъэ зыхэлъ спортсменхэр къа-дэклэштхэу сэлъытэ. Ащ фэшл физкультурэм, спортым апыща-гъэхэм япчъагъэ хэдгъэхъошт, анахъ лэпэлэсэхэр тикомандэ тштэштых.

— Илъэс ешлэгъум мурадэу шъуилэр кыталаба.

— Кыблэмрэ къохъаплэмрэ якуп тыщешлэ, команди 8 мэхъух. Ятлонэрэ купым команди 10 щешлэ. Апэрэ чыплэштхэр кы-дэзыыхыкхэрэр финалым хэфэштых, апшэрэ купэу «А-м» хэхъанхэм фэбэнэштых. «Динамо-МГТУ-р» финалым щешлэ шлоигъу.

— Мыекълэпэ къэралыгъо технологическэ универси-тетым испортзал волейбол шъущешлэ. Ар мыгъэ да-хэу зэтырагъэпсыхъагъ.

— Адыгэ Республикэм илэшъ-хъэтетхэм тафэраз. Ти Лышхъэу Тхъаклушынэ Аслъан, Правитель-ствэм хэтхэр Мыекълэпэ щыклорэ ешлэгъухэм яплых, тиешлэкхэм кълэклэх. Волейболым паче табло клэраклэ залым кычлэгъэуцагъ. Урысыемрэ Адыгеимрэ ябыракъ-хэр щэбыбатэх. Гулэтыплэу ешлэ-плэр щыт. МГТУ-м иректорэу Къуиужь Саидэ сыд фэдэ упчлэ фытилэми, лэпылэгъу кытфэху-ным фэшл уахътэ къегъоты. Во-лейболым зиушъомбгъуным, ныб-жыкыкхэр хэцгъэнхэм апае ама-лышлэхэр Мыекълэпэ илэхэу сэ-лпытэ.

— Тренерэу Александр Ро-дионовиыр уигъусэу «Дина-мо-МГТУ-р» зэнэкъокъум хэлажьэ. Гумэкыгъохэр шъуилэхэу олыта?

— Иоф зышлэ зышлоигъом гумэкыгъо илэн фаеу зылытэ-рэмэ адесэгъаштэ. Тиспортсмен-хэм яхъазырыныгъэ хэгъэхъо-ным фэшл атлетикэ псынклэм пы-щагъэу ныбжыкыкхэр зыгъасэ-щтыгъэ Андрей Чечиным лъэ-шэу сыфэраз. Тиешлэкхэм кыуа-члэр апсыхъанымклэ ащ ишло-гъэшхо кытыгъэкыштыгъ. Анд-рей игъонэмысэу дунаир зэрехъо-жыгъэр лъэшэу сыгу кыео. Уапэ-клэ уплъэзэ Иоф пшлэ зыхъуклэ, ащ фэдэ цыфхэр благагъу кыб-готыхэ пшлоигъу. Командэм хэ-кыжыкыштыхэм ачылплэ изгъэхъашт-хэм непэ сягупшысэ.

— Адыгеим волейболыр шлэ щалъэгъоу олыта?

— Лъэшэу ашлогъэшлэгъон. Тысыплэ нэкл тизал щыгъоты-гъуаеу ешлэгъухэр щэклох. Тхъа-егъэпсэхъу волейболыр зикласэ-хэр. Зэлуклэгъур зауыхылэ кы-тлоклэх, гушылэгъу кытфэхъух.

— Тапэки гъэхъагъэхэр шъушлынхэу шъуфэтэлэ.

— Тхъауегъэпсэу.

Сурэтым итыр: тренер шъхъа-лэу Павел Зборовскэр.

Зичэзыу ешлэгъухэр

«Динамо-МГТУ» Мыекълэпэ — «Ока» Калуга — 3:2.

Шылэ мазэм и 16-м Мыекълэпэ щызэлуклагъэх.

«Динамо-МГТУ» — «Ока» — 2:3.

Шылэ мазэм и 17-м тикъалэ щешлагъэх.

Шылэ мазэм и 23 — 24-м «Динамо-МГТУ-р» къалэу Вла-димир щешлэшт.

Чыплэхэр

1. «Зоркий» Красногорск — 48

2. «Динамо-МГТУ» Мыекълэ-пэ — 30

3. «Владимир» Владимир — 27

4. «Ока» Калуга — 27

5. «Технолог» Белгород — 22

6. «Искра» Одинцово — 16

7. «Энергетик» Саратов — 13

8. «Ростов-Волей» Ростов-на-Дону — 9.



Нэкубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбий.

Зэхъыщагъэр ыкли кыдзэ-гъэкырэр:

Адыгэ Республи-кэм лъэпкъ Иофхэмклэ, Ізкыб къралхэм ащы-псэурэ тилъэпкъэгъу-хэм адырлэу зэпхы-ныгъэхэмклэ ыкли кърал жъугъэм иамал-хэмклэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редакциер зыдэшлэр:

385000, кь. Мыекълэпэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхъалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкыжы зы-хырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зышаушыхъаты-гъэр:

Урысые Федерацием хэутын Иофхэмклэ, телерадиокъэтын-хэмклэ ыкли зэлъы-Ізсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэу гъэлары-шлэп, зэраушыха-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутирэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекълэпэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкІэмклі пчъагъэр

4532

Индексхэр

52161

52162

Зак. 34

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхъатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхъалэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхъалэм иапэрэ гуадзэр

Мэщлэкъо Саид

Пшъэдэкыжы зыхырэ секретарыр ЖакІэмыкьо Аминэт